

ע"פ 20281/05/18 - פואד סעיד נאסר, נאסר פואד נאסר, סעיד פואד נאסר נגד ועדה מקומית לתכנון הגליל המזרחי

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

ע"פ 20281-05-18 נאסר ואח' נ' ועדה מקומית לתכנון הגליל המזרחי ואח'
תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת תמר נסים שי
מערערים
1. פואד סעיד נאסר
2. נאסר פואד נאסר
3. סעיד פואד נאסר
נגד
משיבים
1. ועדה מקומית לתכנון הגליל המזרחי

פסק דין

1. בפניי ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בבית שאן (כב' השופט י. נבון) מיום 16/04/18 בתיק תו"ב 34951-11-16, אשר השית על הנאשמים את העונשים כדלקמן -

על המערער 1: 4 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים באם יעבור כל עבירה לפי פרק י' לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965 (להלן: "**חוק התכנון והבנייה**" או "**החוק**"), קנס בסך של 40,000 ₪ או 90 ימי מאסר תמורתו לתשלום ב-25 תשלומים, הפעלת התחייבות כספית שהוטלה על המערער 1 במסגרת תיק תו"ב 28586-08-11 בסך של 20,000 ₪ במצטבר לקנס, חתימה על התחייבות בסך של 30,000 ₪. כן ניתן צו לאיסור שימוש בתוספת הבניה.

על המערערים 2 ו- 3: 60 ימי מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודות שירות, 4 חודשי מאסר על תנאי, קנס כספי בסך של 30,000 ₪ כל אחד מהם או 90 ימי מאסר תמורתם לתשלום ב-30 תשלומים חודשיים, הפעלת התחייבות כספית במסגרת תיק תו"ב 28586-08-11 בסך של 20,000 ₪ כל אחד מהם, וחתימה על התחייבות עצמית בסך של 30,000 ₪. כן ניתן צו לאיסור שימוש בתוספת הבניה.

רקע ותמצית הליכים

2. כנגד המערערים הוגש ביום 15/11/16 כתב אישום, שעניינו אי קיום צו להריסת תוספת שתי קומות בשטח כולל של כ-196 מ"ר מעל בית מגורים קיים, שהוקמו ללא היתר ובסטייה מתכנית ביישוב טורעאן.

3. כעולה מכתב האישום, במהלך שנת 2008 הגישו המערערים למשיבה "בקשה ללגיטימציה לקיים פלוס תוספת קומה לקיים (2 ק') בשטח כולל של 909.44 מ"ר. מדובר בשתי קומות שנבנו מעל קומת קרקע שנבנתה בהיתר כדין. המבנה כולו מצוי בקרקע שבחזקת הנאשמים ובבעלות של גורמים פרטיים במושע, שהנאשמים אינם נמנים עליהם.

ביום 19/03/08 החליטה המשיבה שלא לאשר את הבקשה, בשל חריגה מאחוזי בנייה מותרים על פי תכנית, אי ציון חלקים מהקיים בבקשה וליקויים נוספים באופן הגשתה. בהמשך לאמור, ביום 06/02/11 בוצעו במקרקעין עבודות בנייה טעונות היתר ללא היתר, שעניינן הקמת שתי קומות מעל מבנה מגורים קיים בשטח כולל של 196 מ"ר. בגין מעשים אלה הועמדו המערערים לדין (תו"ב 11-08-28586 ולהלן: "**ההליך הראשון**") והורשעו על פי הודאתם.

ביום 08/11/12 ניתן גזר דינו של המערער 1 בהליך הראשון, בגדרו צווה, בין השאר, להרוס את התוספות בתוך 15 חודשים, דהיינו עד ליום 08/02/14.

ביום 28/10/14 ניתן גזר דין בעניינם של המערערים 2 ו-3 בהליך הראשון, בגדרו צוו אף הם להרוס את התוספת זאת עד ליום 28/10/15.

4. המערערים לא קיימו את צווי ההריסה ועשו, ועודם עושים שימוש במבנה. בשל האמור, יוחסו למערערים עבירות של ביצוע שימוש טעון היתר ללא היתר - עבירה לפי סעיף 204(א) לחוק (כנוסחו טרם תיקון 116 וכך אף להלן), ביצוע שימוש בסטייה מהיתר או תכנית - עבירה לפי סעיף 204(ב) לחוק ואי קיום צו בית משפט - עבירה לפי סעיף 210 לחוק.

המערערים הודו בכתב האישום המתוקן והורשעו על סמך הודאתם, וביום 16/04/18 נגזר דינם, כמפורט לעיל.

5. בגזר הדין עמד בית המשפט קמא על חומרת עבירות הבנייה החותרות תחת התכנון הנאות של הבניה ופוגעות בשלטון החוק. משנה חומרה ייחס לאלה שמתלווה להן גם הפרת צו שיפוטי. בקביעת מתחם העונש עמד בית המשפט קמא על הפסיקה המחייבת והנוהגת בעבירות דומות, וכן הביא בחשבון את מצבם הכלכלי של המערערים. במסגרת הנסיבות שאין קשורות בביצוע העבירות, התחשב בית המשפט קמא בהודאתם במיוחס להם ובמצבם המשפחתי הכולל. כן הביא בחשבון את מצבו הרפואי של המערער 1. לחומרה ציין את הצורך בהרתעת המערערים ואחרים, והצורך ליצור תמריץ שלילי שימנע עבריינים לפעול בניגוד לדין.

טענות המערערים -

6. המערערים מלינים על גזר הדין שניתן בעניינם. בנימוקיהם הם מציינים, כי מדובר באב ושני בניו המתגוררים ביישוב טורעאן, כאשר החלקה הנדונה הינה קרקע פרטית בה מתגוררים אחיו של המערער 1. בשנים 82-83 נבנה על החלקה בית מגורים בהיתר, ומס' שנים לאחר מכן נבנו הקומות הנוספות, נשוא כתב האישום שהוגש. על פי הטענה, המערער 1 לא צפה כי תהא מניעה מלקבל את ההיתר. אולם, התברר

כי בעקבות ניצול אחוזי בנייה בחלקה על ידי בני המשפחה האחרים, לא נותרה אפשרות לקבל היתר לשתי הקומות שנבנו. על פי הנטען, מאחר וקיימת רצועת קרקע בין המבנה לדרך שהינה בבעלות רמ"י, קיימת אפשרות שאם תוסדר החזקה ברצועה הנ"ל, ניתן יהא להסדיר את שתי הקומות שנבנו. המערער 1 עשה ועושה מאמצים להסדרה כאמור כדי לקבל היתר, אך הדבר טרם הסתייע בידו. המערערים מלינים על כך שבית המשפט קמא לא הביא בחשבון את האמור לעיל וכי בסיס המבנה הינו בהיתר.

7. עוד שגה בית המשפט קמא בכך שלא הביא בחשבון כי המערער 1, שהינו כבן 58, נפגע בתאונת דרכים קשה בשנת 2000 וסבל מפגיעה רב מערכתית, בעטיה נותרה לו נכות נוירולוגית בשיעור העולה על חמישים אחוז. המערערים 2-3 הינם בניו של המערער 1, האחד נשוי והשני רווק. למערערים לא הייתה כוונת זדון במעשים שבוצעו והעונש שהושת עליהם חמור ואינו מידתי. בית המשפט קמא לא נתן משקל לכך שמדובר בקופה אחת ובמשפחה אחת, כאשר הקנס המצטבר מגיע לסך של 160,000 ₪, ואף השית מאסר בעבודות שירות. לשיטתם, גזר הדין מותיר רושם שבית המשפט קבע עונש משולש, שברור שלא היה נקבע בשיעור זה לו היה מדובר בנאשם אחד. המערערים שילמו לאחרונה את הקנסות שהוטלו עליהם בהליך הראשון וחלק נכבד מהקנסות שהוטלו בהליך האחרון. עוד נטען, כי בית המשפט קמא התחשב בתועלת הכלכלית שצמחה למערערים מהבניה, משל היה מדובר בבנין מסחרי, והתעלם מהעובדה שהמערער 1 כלל לא עושה שימוש בקומות שנוספו שכן הוא מתגורר בקומת הקרקע.

טענות המשיבה:

8. המשיבה מצידה סומכת ידיה על פסק הדין שניתן על נימוקיו. לטענתה, הענישה הינה אינדיבידואלית, ויש להשקיף על כל אחד מהמערערים במנותק מהאחר. העונש אינו חורג ממדיניות הענישה הנוהגת ואינו מחמיר באופן המצדיק התערבות בו. מדובר בתיק חמור, בבניה רחבת היקף ובאי קיום צווים. זאת ועוד, טענתם של המערערים כי שילמו אך לאחרונה את הקנסות שהוטלו עליהם לפני מספר שנים לא רק שלא נשקלת לזכותם אלא אף נזקפת לחובתם. עוד צוין, כי בהתאם להודעת עדכון מטעם הוועדה המקומית שנמסרה בסמוך למועד הדיון, לא חלה כל התקדמות בהליכי התכנון.

דיון והכרעה:

9. כאמור, עניינו של הערעור שבפניי בחומרת העונשים שנגזרו על המערערים, בנפרד ובמצטבר. כידוע **"הלכה היא כי ערכאת הערעור אינה גוזרת מחדש את דינו של מערער, ואינה נוטה להתערב בעונש שנגזר על-ידי הערכאה הדיונית, זולת בנסיבות חריגות שבהן נפלה טעות מהותית בגזר הדין, או כאשר העונש חורג באופן קיצוני מהענישה המקובלת במקרים דומים"** (ע"פ 1167/17 פלוני נ' מדינת ישראל (7.3.18)).

10. לאחר בחינה, לא מצאתי כי יש להתערב במתחם העונש שקבע בית המשפט קמא. מדובר בעבירות תכנון ובניה שהפכו לתופעה רחבת היקף במחוזותינו, אשר מחייבת קביעת ענישה הולמת שתרתיע מפני הישנותן.

בענייננו, מדובר בשימוש במבנה שנבנה שלא כדין, בהיקף לא מבוטל, שימוש שהתמשך במשך שנים לא מועטות. אופק הסדרת הבניה אף הוא אינו נראה לעין, והטענות בדבר מאמצי המערער להסדרת הבניה נטענו בעלמא, שכן בהתאם לדברי ב"כ המשיבה שלא נסתרו, מאז נדחתה בקשת המערערים למתן לגיטימציה (בשנת 2008) לא עשו המערערים מאום. יתרה מכך, מדובר בעבירות שבוצעו תוך הפרת צווים שיפוטיים. משנה חומרה יש לייחס לאלה המזלזלים בהוראות החוק ובצווי בית המשפט. אי לכך, ברי כי מדובר בעבירות תכנון ובניה שנמצאות ברף חומרה גבוה.

11. בבואו לקבוע את מתחם העונש ההולם, בית המשפט קמא עמד על חומרת העבירות, על הערכים המוגנים במסגרתן ועל הפגיעה בהם. כמו כן סקר פסיקה רלוונטית וקבע מתחם ענישה שנראה בנסיבות העניין ועל רקע הפסיקה שנסקרה, סביר ומאוזן, ואינני מוצאת להתערב בו.

12. במסגרת גזירת עונשם הראוי של כל אחד מהנאשמים, הובאו בחשבון נסיבותיהם האישיות של המערערים ותוך בחינת הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, התחשב בית המשפט קמא בהודאתם, במצבם המשפחתי ובקרבה המשפחתית ביניהם. באשר למערער 1, הובא בחשבון מצבו הרפואי, התאונה שעבר ושיעור הנכות ממנה הוא סובל כתוצאה ממנה. טענות המערערים לעניין נסיבות שלא הובאו בחשבון, כגון שהייתו של מי מהם מחוץ לכפר בעת הבניה והיעדר השימוש של המערער 1 בקומות שנבנו ללא היתר, נטענו בעלמא ללא תימוכין, וממילא אינן רלוונטיות בהינתן הודאתם בעבירות.

13. עוד על הנסיבות שאינן תלויות בביצוע העבירות ובחומרתן של אלה, מנה בית המשפט קמא את הרצדיביזם שבמעשיהם של המערערים ואת הצורך בהרתעתם ובהרתעת הרבים נוכח מהות העבירות שביצעו וטיבן. מתוך התחשבות במצבו הרפואי של המערער 1, לא הוטל עליו עונש מאסר בפועל ובית המשפט הסתפק בהטלת עונשים כספיים.

14. כאמור, לא מצאתי להתערב במתחם הענישה. אף רכיבי העונש שנגזרו על המערערים, כל אחד בנפרד, נראים בעיניי בנסיבותיהם סבירים ומאוזנים. עונשי המאסר בפועל שהושתו על המערערים 2 ו- 3 נמצאים בתוך מתחם העונש, והקביעה כי אלה ירוצו בדרך של עבודות שירות מאזנת את החומרה המיוחסת להם. הקנסות שהוטלו מצויים אף הם בתוך מתחם העונש ואף מתקרבים לרף הנמוך שלו. הפעלת ההתחייבות מתחייבת מכוח סע' 76 לחוק העונשין תשל"ז - 1977, שאיננו מקנה לבית המשפט שיקול דעת בהקשר זה.

15. חרף האמור, בשים לב לעונשי המאסר בפועל שהוטלו על המערערים 2 ו- 3 אשר ירוצו בדרך של עבודות שירות, על הנפקות הכלכלית הקמה מכך, בהינתן הפעלת ההתחייבות הכספית מההליך הקודם ושיעורה של זו, בשים לב לענישה הכלכלית המצטברת והעובדה כי בסופו של יום מדובר בבני משפחה אחת, הרי שבאיתי לכלל מסקנה ששיעורי הקנסות שהושתו על המערערים 2 ו- 3 מצדיקים הפחתה מסוימת. מחד גיסא, ראוי שהקנסות שיושתו סופו של יום יהיו בעלי שיעורים מוחשיים, באופן שייתן ביטוי לכל שפורט לעיל, ומאידך גיסא ראוי שיביאו לתוצאה עונשית מידתית, הן בפן הכלכלי והן בשים לב לרכיבי הענישה הכוללים.

16. סופו של יום נוכח רכיבי הענישה המצטברים, אני רואה להפחית משיעורי הקנסות שהושתו על המערערים 2 ו - 3 בלבד, כך שאלה יועמדו על 20,000 ₪ לכל אחד מהם או 70 ימי מאסר תמורתם. הקנסות ישולמו ב - 20 תשלומים חודשיים ורצופים במועדים שנקבעו על ידי בית המשפט קמא.

17. יתר רכיבי הענישה שהושתו על המערערים 2 - ו - 3 יוותרו על כנם. ערעורו של המערער 1 נדחה בזאת.

18. המערערים 2 ו - 3 יתייצבו לריצוי עבודות השירות ביום 20.5.19 שעה 08:00.

המזכירות תשלח לצדדים ולממונה על עבודות השירות.

ניתן היום, י"ב ניסן תשע"ט, 17 אפריל 2019, בהעדר הצדדים.